

4/2005

Usko tukiin ja verotukseen

Henkilökohtainen neuvonta tärkeää

Metsänomistukseen vaihtoehtoja

Ajankohtaista

Puun saatavuuden edistämisen keinot

Metsäalan tulevaisuusfoorumin ensimmäisen vaiheen johtopäätöksissä suositeltiin puun saatavuuden nostamista metsäpolitiikan uudeksi painopistealueeksi. Puun saatavuuden varmistaminen sitä jalostavalle teollisuudelle kilpailukykyiseen hintaan on keskeisin keino, jolla metsätalous voi torjua globalisaation tuomia uhkia nykyiselle metsäsektorille.

Usko tukiin ja verotukseen

Metsäalan tulevaisuusfoorumin teettämässä selvityksessä arvioitiin keinoja, joilla puun saatavuutta yksityismetsistä voitaisiin edistää. Ensimmäisessä vaiheessa haastateltiin 20 metsäalan asiantuntijaa. Haastattelujen tuloksia ja foorumin aikaisempia johtopäätöksiä testattiin kyselyssä, joka lähetettiin noin 100 henkilölle. Vastauksia saatiin 68.

Kyselyyn vastanneet pitivät kotimaisen puun saatavuuden heikentymistä haitallisena Suomen kansantaloudelle ja metsäsektorille. Jos puun saatavuus heikkenee, kotimaista puuta korvataan tuonnilla tai teollisuuden kapasiteettia vähennetään Suomessa.

Metsäpolitiikalla voidaan vastaajien mielestä lisätä tehokkaasti puun saatavuutta. Keskeisimpinä ja tehokkaimpina metsäpoliittisina keinoina nousivat esiin erilaiset tuet ja verohelpotukset sekä metsänomistajille suunnattu suora neuvonta. Puun hinta on tärkeä ja itsestään selvä jontaan vaikuttava tekijä, mutta siihen ei politiikan keinoin voida vaikuttaa.

Vastaajien selvän enemmistön mielestä metsätalouden tuet kaikissa muodoissaan lisäävät investointeja metsiin, mikä vauhdittaa puun myyntiä yksityismetsistä. Metsätalouden kannattavuuden heikkeneminen puolestaan laskisi kiinnostusta metsätalouteen ja vähentäisi puunmyyntiaktiivisuutta.

Metsätalouden suoran tuen lisääntyminen nähtiin kuitenkin epätodennäköisempänä kuin verotuksen muutokset. Verohelpotusten lisääminen arvioitiin mahdolliseksi, melko nopeasti toteutettavaksi ja hyväksyttäväksi keinoksi puumarkkinoiden piristämiseksi.

Perintöverotuksen keventämisen metsätilojen sukupolvenvaihdoksessa uskot-

tiin edistävän aktiivista metsätalouden harjoittamista. Sukupolvenvaihdoksia helpottamalla voitaisiin vähentää perikuntaomistusta ja sen aiheuttamaa tilojen pirstoutumista, sekä alentaa omistajien keskiikää.

Henkilökohtainen neuvonta tärkeää

Metsänomistajien henkilökohtainen neuvonta nähtiin yhdeksi tärkeimmistä ja myöskin toteutettavaksi keinoksi puun markkinoille tulon edistämiseksi. Yksilöllisemmän neuvonnan avulla olisi mahdollista palvella metsänomistajien erilaisia tieto- ja palvelutarpeita. Neuvontapalveluja tulisi tarjota enemmän kaupungeissa ja taajamissa, missä metsänomistajat asuvat. Taloudellisen näkökulman painottaminen neuvonnassa lisäisi kyselyyn vastanneiden mukaan puunmyyntiaktiivisuutta.

Suurin osa vastaajista arvioi metsäsuunnittelun kehittyvän, jos kilpailu metsäpalveluiden tuottamisessa lisääntyy. Vastaajien mukaan metsäsuunnitelma tukee puun markkinoille tuloa parhaiten, jos se toimii metsänomistajan liikkeenjohdon työkaluna. Tämä edellyttää metsäsuunnitelmien helppokäyttöisyyttä ja vaihtoehtolaskelmien tekemähdollisuutta metsänkäyttöpäätöksiä tehtäessä.

Metsänomistukseen vaihtoehtoja

Kyselyyn vastanneista henkilöistä suurin osa arvioi, että metsätalouden säädöksiä ja suosituksia olisi väljennettävä, jotta yksilöllisempi metsätalouden harjoittaminen olisi mahdollista. Säädösten ja suositusten väljentäminen tulisi kuitenkin tehdä maltillisesti. Esimerkiksi kiertoaikasuosituksia ei tulisi muuttaa liikaa.

Yhteisomistuksen ja tätä kautta tapahtuvan metsäomaisuuden yksilökoon kas-

- UUTISKIRJE -

Taulukko 1. Arvioita metsäpolitiikan keinojen toimivuudesta puun saatavuuden parantamiseksi.

	Merkittävyys puun saatavuuden kannalta	Toteutumisen todennäköisyys
Tukien kokonaismäärää lisätään	++	-
Tukien rakennetta ohjataan suorasta tuesta verohuojennusten suuntaan	+	- / 0
Perintöverotusta uudistetaan, niin että se helpottaa metsätilojen sukupolvenvaihdoksia	++	+
Otetaan käyttöön suurempia verohuojennuksia hankintatyöhön	-	-
Metsänomistajien neuvonnassa painopistettä siirretään henkilökohtaiseen neuvontaan	++	+
Neuvonnassa korostetaan enemmän metsätalouden yksityistaloudellista kannattavuutta	++	+
Metsänomistajille annetaan metsänhoitomaksun vastikkeeksi palveluseleitä, joilla palvelun voi ostaa keneltä tahansa	0	-
Lisätään metsäsuunnitelmiin yksilöllisyyttä	+	+
Metsänhoitoyhdistysten palveluja kohdennetaan asiakkaiden tarpeiden mukaan	+	+

Merkitys: ++ = erittäin suuri merkitys, + = suuri merkitys, 0 = kohtalainen merkitys, - = haitallinen merkitys. Todennäköisyys: + = todennäköistä, 0 = yhtä todennäköistä kuin epä-todennäköistä, - = epätodennäköistä.

vamisen arvioitiin lisäävän puun markkinoille tuloa. Jakamattomien perikuntien metsänomistuksen sen sijaan arvioitiin jo nykyisellään haittaavan puun markkinoille tuloa.

Asiantuntijat kaipasivat haastatteluissa erilaisia yhteisomistuksen muotoja ja hallinnollisia vaihtoehtoja. Esimerkiksi osakeyhtiömuotoista metsänomistusta tulisi tutkia ja verrata muihin metsänomistusmuotoihin.

Ajankohtaista

Metsäntutkimuslaitos on jatkanut kansallisen metsäohjelman tarkistukseen kuuluvan tulevaisuus katsauksen tekemistä. Huh-tikuussa valmistuvaa tulevaisuus katsauksen raporttia tullaan käyttämään maa- ja met-

sätalousministeriössä myöhemmin vuonna 2006 julkaistavassa Metsäsektorin tulevaisuus katsauksessa. Tulevaisuus katsauksen tekemistä Metsäntutkimuslaitoksessa koordinoi erikoistutkija Lauri Hetemäki ja maa- ja metsätalousministeriössä pääsihteeri Marja Kokkonen.

Metsäalan tulevaisuusfoorumin toteutus- ja tukiryhmät pohtivat yhteistapaamisessa joulukuun alussa metsäalan tulevaisuus tiedon kapeikkoja. Lisätietoa kaivattiin eniten ilmastopolitiikan, energianhuollon ja metsäsektorin elinkeinovaikutusten muodostamasta kokonaisuudesta. Toinen keskeinen tiedon kapeikko koski ihmisten arvojen sekä metsien ja puusta valmistettujen tuotteiden muuttuvaa kysyntää tulevaisuudessa.

Tuoreita julkaisuja:

Matti Kärkkäinen: Maailman metsäteollisuus. Taustaa Suomen metsäteollisuuden tulevaisuuden arvioinnille. Metsäkustannus Oy.

Johanna Riikonen ja Elina Vapaavuori (toim.). Ilmasto muuttuu - mukautuvatko metsät. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 944.

Metsäalan tulevaisuusfoorumi järjestää Metsäekonomistklubin kanssa maaliskuun 2006 alussa seminaarin Muuttuva yhteiskunta ja metsäsektori. Seminaarissa pohditaan, miten metsäsektorin ja metsätalouden hyväksyttävyyttä voidaan parantaa. Lisätietoja foorumin sivuilla www.metsafoorumi.fi alkuvuodesta 2006.

Metsäalan tulevaisuusfoorumi toivottaa kaikille uutiskirjeen lukijoille hyvää joulua!

Metsäalan tulevaisuusfoorumin uutiskirje

Julkaisija:
Metsäalan tulevaisuusfoorumi
Joensuun yliopisto
PL 111
80101 Joensuu

Toimittaja: Saija Miina
saija.miina@joensuu.fi

Metsäalan tulevaisuusfoorumi Internetissä:
<http://www.metsafoorumi.fi>

Metsäalan tulevaisuusfoorumin uutiskirje kertoo foorumin tuoreimmista tapahtumista ja tuloksista. Uutiskirje löytyy Internetistä sivulta <http://www.metsafoorumi.fi/uutisia.htm>. Voit saada sen myös suoraan sähköpostina ilmoittautumalla jakelulistalle: saija.miina@joensuu.fi

